BEGROTING 2023 EN MEERJARENRAMING 2024-2026

Versie 10 maart 2022

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026

Versie 10 maart 2022

In opdracht van	Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
	Postbus 8035
	5601 KA Eindhoven
Auteur	Kees van Daal
Projectnummer	Z.235103/D.895215
Datum	10 maart 2022
Status	Definitief

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 4

2 BELEIDSBEGROTING 5

2.1 Uitgangspunten 5

2.2 Omgevingswet 5

2.3 Regionale operationele kaders 5

2.4 Toekomstbestendige veehouderij 6

2.5 Governance 7

3 PROGRAMMAPLAN 9

3.1 Programma lokale dienstverlening 9

3.2 Programma regionale samenwerking 10

3.3 Algemene dekkingsmiddelen 11

3.4 Kosten overhead 11

3.5 Heffing vennootschapsbelasting 11

3.6 Onvoorzien 12

4 PARAGRAFEN 13

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 13

4.2 Financiering 15

4.3 Bedrijfsvoering 17

4.4 Verbonden partijen 18

5 FINANCIELE BEGROTING 19

5.1 Overzicht van baten en lasten 19

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 19

5.3 Opbouw gemiddeld uurtarief 23

5.4 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting 24

5.5 Meerjarenraming en de toelichting 27

6 BIJLAGEN 28

6.1 Specificatie bijdrage per deelnemer 28

6.2 Overzicht baten en lasten per taakveld 29

6.3 Overzicht baten en lasten (exploitatie) 30

6.4 Risico-inventarisatie 31

6.5 Lijst van afkortingen 32

1 INLEIDING

Voor u ligt de begroting 2023 met de bijbehorende meerjarenraming 2024 – 2026 van de ODZOB. Deze begroting is enerzijds gebaseerd op de uitgangspunten uit de kadernota 2023 en toont anderzijds relevante voortschrijdende (financiële) inzichten.

De begroting bestaat uit:

- De beleidsbegroting met de ontwikkelingen en uitdagingen die relevant zijn voor de ODZOB.
- Het programmaplan dat ingaat op de (nieuwe) programma's *lokale dienstverlening en regionale samenwerking* en daarnaast een toelichting geeft op ontwikkelingen in de overhead.
- De presentatie van de verplichte paragrafen, voor zover deze voor de ODZOB van toepassing zijn.
- De financiële begroting die nader ingaat op de ontwikkelingen van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Tevens wordt hier ingegaan op de meerjarenraming.
- Bijlagen: de specificeerde bijdrage per deelnemer, het exploitatieoverzicht van baten en lasten, de geactualiseerde risico-inventarisatie en het overzicht van baten en lasten per taakveld.

De in de diverse tabellen gepresenteerde realisatiecijfers over 2021 betreffen voorlopige, nog door de accountant te verifiëren cijfers. Deze kunnen derhalve nog bijgesteld worden.

2 BELEIDSBEGROTING

2.1 Uitgangspunten

De ODZOB voert werkzaamheden uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast worden er specialistische (advies)taken uitgevoerd. De ODZOB werkt zowel samen met de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling als met andere organisaties op het gebied van de fysieke leefomgeving. Gezamenlijk verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast.

Verwacht wordt dat onderstaande thema's in 2023 een grote impact hebben op de uitvoering van bovenstaande werkzaamheden. Vandaar dat er hier extra aandacht aan wordt besteed. Dit overzicht geldt daardoor niet als een uitputtend overzicht van te verwachten beleidsmatige ontwikkelingen.

2.2 Omgevingswet

Maatschappelijke opgave en doel

De Omgevingswet heeft tot doel het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Wettelijk kader

De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en heeft grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn.

Rol en inzet van de ODZOB

De invoering van de wet was voorzien op 1 juli 2022. Inmiddels is duidelijk dat deze datum verschuift naar een later moment; als alternatieve datums zijn 1 oktober 2022 en 1 januari 2023 genoemd. Een besluit daarover volgt in de loop van dit jaar. Dit laat onverlet dat er veel inzet gepleegd moet worden om belangrijke aanpassingen in werkwijzen, cultuur, instrumentarium en ICT-systemen door te voeren. Tevens worden onze medewerkers opgeleid en voorbereid op de aanstaande veranderingen. Vanaf 2023 komt de nadruk te liggen op de nazorg. Deze nazorg heeft onder andere betrekking op:

- De formele start van een transitieperiode tot 2029.
- Ondersteuning aan deelnemers passend bij individuele ambities van die deelnemers.
- De voortzetting van de samenwerking met (keten-)partners, collega Brabantse omgevingsdiensten en de koepelorganisatie ODNL (in elk geval in 2023 en 2024).
- De omzetting van de systematiek van inrichting naar milieubelastende activiteit is een complexe en arbeidsintensieve opgave die gedurende meerdere jaren extra inzet vraagt.

Naar verwachting leidt de inwerkingtreding van de Omgevingswet vooral in de beginperiode tot een meer dan gebruikelijke juridische inzet, zoals advisering, bezwaar en beroep.

2.3 Regionale operationele kaders

Maatschappelijke opgave en doel

Het toezicht is er op gericht om via het bevorderen van de naleving van regels de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving te bewaken en te bevorderen.

Wettelijk kader

De wettelijke basis is de Omgevingswet, en in samenhang daarmee het Omgevingsbesluit. Relevante regels zijn in hoofdzaak opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving, soms in samenhang met een vergunning. Verder is bijvoorbeeld een aantal Europese verordeningen relevant. Er zijn voor de omgevingsveiligheid relevante regels opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving en andere besluiten, met andere bevoegdheden waarop de Veiligheidsregio en de Arbeidsinspectie het toezicht uitvoeren.

Rol en inzet van de ODZOB

Voor toezicht & handhaving, vergunningverlening, bodem en asbest zijn afspraken gemaakt over een "nieuwe manier van werken" die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit zorgt voor een uniforme en meer risicogerichte benadering voor alle deelnemers. In 2023 zal het werken volgens deze kaders meer gemeengoed zijn. Op basis van periodieke monitoring en evaluatie wordt deze vorm van regionale samenwerking verder ontwikkeld.

2.4 Toekomstbestendige veehouderij

Maatschappelijke opgave en doel

Rijk en provincies zetten zich samen met de veehouderijsector in om stalsystemen te (laten) innoveren. Hierbij is het streven om, zonder gebruik van luchtwassers, hoge emissiereducties van ammoniak, geur, methaan en fijnstof te behalen door het toepassen van bronmaatregelen. Centraal in het Rijks- en provinciale beleid voor de veehouderij staat de omschakeling naar een kringlooplandbouw.

Wettelijk kader

In samenhang met de landelijke aanpak werkt de provincie Noord-Brabant de stikstofdoelen en maatregelen uit in het Brabantse ontwikkelaanpak stikstof (BOS). De komende jaren wordt de (integrale) gebiedsgerichte aanpak rondom Natura 2000 gebieden belangrijk. Met de komst van de Omgevingswet dient gezondheid een volwaardige plaats te krijgen in omgevingsvisies en omgevingsplannen van gemeenten, o.a. door het opnemen van omgevingswaarden en normen die hierop betrekking hebben. Voor de veehouderij betreft dit vooral de aspecten geur, fijnstof en endotoxinen.

Rol en inzet van de ODZOB

De komende jaren gaan nog veel veehouders stoppen. Het vinden van passende nieuwe functies op die locaties is een flinke uitdaging, zeker in situaties met hoge achtergrondconcentraties van geur of fijnstof. Middelen zijn beschikbaar voor stoppende veehouders, vooralsnog op vrijwillige basis.

Al deze veranderingen en innovaties gaan de VTH-taakuitvoering beïnvloeden. De ODZOB moet ervoor zorgen dat dit proces goed begeleid wordt door vroegtijdig inbreng te leveren en te letten op de uitvoerbaarheid van nieuwe regelgeving, zowel die van het Rijk als van de provincie en gemeenten.

Gemeenten krijgen beleidsruimte om innovaties te vergunnen en hebben daar deskundige ondersteuning bij nodig. Met pilots wordt kennis en ervaring opgedaan over het werken met doelvoorschriften in vergunningen en meetsensoren in stallen voor toezicht en handhaving.

2.5 Governance

In deze paragraaf wordt ingegaan op een drietal ontwikkelingen die de positie van de ODZOB en de relatie met de deelnemers gaat beïnvloeden. Deze ontwikkelingen komen, na voorbereiding in 2022, tot wasdom in 2023.

Meerjarenvisie
Maatschappelijke opgave en doel

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 treedt een nieuw algemeen bestuur aan. Het (oude) dagelijks bestuur van de ODZOB biedt een overdrachtsdocument aan met de stand van zaken en toekomstige ontwikkelingen voor het nieuwe bestuur. Aan het nieuwe bestuur wordt, als opvolger van het concernplan 2019-2022, een meerjarenvisie 2023-2027 voorgelegd. Dit is voorzien voor het eerste kwartaal van 2023. Na vaststelling door het algemeen bestuur bepaalt deze visie de ODZOB-koers.

Rol en inzet van de ODZOB

De voorbereiding op de meerjarenvisie vindt plaats in 2022. Dit vergt gedegen afstemming met stakeholders binnen en buiten de ODZOB. Niet in de laatste plaats zullen de (nieuwe) AB-leden hierbij betrokken worden. De scope van de meerjarenvisie betreft vooral inhoudelijke thema's. Het is niet de insteek om bedrijfsvoeringsaangelegenheden hier in op te nemen.

Opvolging rapport Commissie Van Aartsen
Maatschappelijke opgave en doel

In maart 2021 heeft de Commissie Van Aartsen het rapport "*Om de leefomgeving - Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur"* uitgebracht. De commissie concludeerde dat omgevingsdiensten hun werk niet goed genoeg kunnen doen. Dat leidt tot gezondheidsschade, economische schade en bestuurlijke schade. Om dit op te lossen moeten omgevingsdiensten onafhankelijker kunnen werken. Daarbij zijn tien aanbevelingen gedaan om te komen tot een effectief, slagvaardig en toekomstgericht VTH-stelsel. In december 2021 verscheen een hoofdlijnennotitie van de minister over de versterking van het VTH-stelsel waarin de probleemanalyse en aanbevelingen ondersteund worden.

Rol en inzet van de ODZOB

Het is onduidelijk wanneer het nieuwe kabinet opvolging geeft aan de uitgebrachte adviezen. De gevolgen van deze adviezen voor omgevingsdiensten in het algemeen en de ODZOB in het bijzonder gaan naar verwachting hun effect hebben vanaf 2023. Dit geldt ook voor het door ODNL geopperde idee om een, door het Rijk te financieren, Impulsprogramma VTH 2030 in het leven te gaan roepen.

Wet gemeenschappelijke regelingen
Maatschappelijke opgave en doel

De Wet gemeenschappelijke regelingen wordt aangepast om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Het gaat daarbij om de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden en provinciale staten bij de uitvoering van taken in gemeenschappelijke regelingen. Dit is nodig omdat de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen gebaseerd is op het beginsel van *verlengd lokaal bestuur*. Dat betekent dat het bestuur van het samenwerkingsverband geen eigen democratische legitimiteit heeft, maar dat de politieke controle op het bestuur gevoerd door het samenwerkingsverband uiteindelijk berust bij de betrokken deelnemers.

De nieuwe wet probeert hieraan tegemoet te komen door meer ruimte te geven voor keuzes over de werking van een gemeenschappelijke regeling. Bijvoorbeeld door te kiezen voor een gemeenschappelijke adviescommissie of door het verruimen van de participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.

Wettelijk kader

Zowel de Eerste als de Tweede Kamer hebben ingestemd met deze wetswijziging. De nieuwe wet treedt, naar verwachting, in werking op 1 juli 2022.

Rol en inzet van de ODZOB

De belangrijkste opgave vanuit de wijziging van de Wgr voor de ODZOB is om de gemeenschappelijke regeling aan te passen aan de nieuwe bepalingen. Inclusief een afstemming met het eigen bestuur en de besturen van de andere gemeenschappelijke regelingen. Overheden krijgen tot 2 jaar na inwerkingtreding de tijd om dit alles te regelen.

Om de huidige bepalingen uit de gemeenschappelijke regeling te wijzigen is instemming van alle betrokken raden en staten noodzakelijk. Naast wijzigingen die volgen uit de Wgr worden ook nog enkele andere aspecten meegenomen in de nieuwe regeling. Dit leidt tot de derde wijziging van de GR-ODZOB. Hierin worden tevens enkele wijzigingen doorgevoerd om onvolkomenheden recht te zetten die aan het licht kwamen na de vaststelling van de tweede wijziging van de GR-ODZOB.

De doorlooptijd van de besluitvorming over de te wijzigen gemeenschappelijke zal grotendeels 2022 beslaan, waardoor er vanaf 2023, naar verwachting, sprake zal zijn van een nieuwe governance.

Verder vindt in 2022 de evaluatie plaats van de huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO) waarin de samenwerkingsafspraken tussen de ODZOB en haar deelnemers zijn vastgelegd. Momenteel is nog niet duidelijk of er een nieuwe DVO in de plaats zal komen van de huidige, of dat er wordt overgegaan tot het werken met *algemene leveringsvoorwaarden*, zoals andere omgevingsdiensten inmiddels al doen.

3 PROGRAMMAPLAN

De ODZOB streeft naar de succesvolle uitvoering van de opgedragen werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving; zowel voor deelnemers als niet-deelnemende organisaties. Zoals in de kadernota 2023 is toegelicht, worden in de begroting 2023 de volgende programma's onderscheiden:

- Lokale dienstverlening
- Regionale samenwerking

Het bestaande principe van basis- en verzoektaken blijft bestaan. De nieuwe programmatische indeling leidt niet tot meer- of minderkosten; wel tot een andere opbouw van de programma's.

Voor de deelnemers van de ODZOB heeft dit nieuwe ordeningsprincipe als voordeel dat duidelijker blijkt bij welke werkzaamheden de relatie opdrachtgever-opdrachtnemer leidend is en bij welke werkzaamheden samenspraak en afstemming met andere deelnemers noodzakelijk is.

Hoewel de verdere uitwerking van dit nieuwe ordeningsprincipe plaatsvindt in 2022, is inmiddels een eerste beweging in gang gezet die past in dit gewijzigd perspectief. In de laatste AB-vergadering van 2021 stelde het algemeen bestuur een tweetal 'technische' (per saldo financieel neutrale) begrotings-wijzigingen vast. Hierbij verschoven middelen voor de voorbereiding op de Omgevingswet en voor de samenwerking op het gebied van Omgevingsveiligheid van *lokale dienstverlening* naar *regionale samenwerking*. In onderstaand overzicht zijn de baten, lasten en saldi per programma weergegeven.

Programmaplan * bedragen x 1€

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Programma Lokale dienstverlening	23.502.763	16.486.683	7.016.081
Programma Regionale samenwerking	2.097.749	1.619.081	478.667
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Overhead	0	7.484.748	-7.484.748
Heffing VPB	0	10.000	-10.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	25.600.512	25.600.512	0
Toevoeging en ontrekking reserves			
Mutatie reserves	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**25.600.512**	**25.600.512**	**0**

3.1 Programma lokale dienstverlening

Wat willen we bereiken?
In algemene zin wil de ODZOB bijdragen aan een veilige en gezonde leefomgeving. De ODZOB-doelstellingen komen goeddeels overeen met die van (het collectief van) de eigenaren, maar laten nog enige ruimte voor verdere verbetering.

Wat gaan we daar voor doen?
Onder dit programma vallen de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert voor zowel haar deelnemers, als voor overige publieke organisaties. Kenmerkend hierbij is de een-op-een relatie tussen de ODZOB (als opdrachtnemer) en de opdrachtgever. De ODZOB richt zich op vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op inhoudelijke thema's als milieu, bodem, water, landbouw, duurzaamheid, asbest, bouwen, omgevingsveiligheid en ruimtelijke ordening.

Wat mag het kosten?
In onderstaand overzicht worden de baten en lasten, onderverdeeld naar basis- en verzoektaken getoond. De inhoudelijke toelichting volgt in paragraaf 5.2

Raming van baten en lasten; Programma Lokale dienstverlening * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten[1)]			
Basistaken	8.907.454	6.987.200	10.516.766
Verzoektaken	13.658.907	13.777.244	12.985.997
Totaal baten	22.566.361	20.764.444	23.502.763
Lasten			
Basistaken	5.760.748	4.879.296	7.377.285
Verzoektaken	9.182.813	9.621.593	9.109.397
Totaal lasten	14.943.561	14.500.888	16.486.683
Totaal saldo van baten en lasten	**7.622.800**	**6.263.555**	**7.016.081**

[1)] De gerealiseerde baten 2021 zijn weergegeven excl. in rekening gebrachte externe programmakosten zijnde € 583.197, -.

3.2 Programma regionale samenwerking

Wat willen we bereiken?
Ook bij dit programma wil ODZOB bijdragen aan een veilige en gezonde leefomgeving. Consensus tussen de deelnemers is hierbij van groot belang. In gezamenlijkheid wordt het collectief programma vastgesteld door het algemeen bestuur. Gemeentegrens-overstijgende ontwikkelingen, bundeling van expertise en schaalvoordelen liggen vaak ten grondslag aan onderdelen van dit programma. Het programma regionale samenwerking is breder dan het voorheen gebruikte collectief programma.

Wat gaan we daar voor doen?
Dit programma bestaat momenteel uit de volgende subprogramma's:

- Samen Sterk in Brabant (SSiB)
- Omgevingsveiligheid
- Programma Omgevingswet
- Overige collectieve taken

De (provinciebrede) regie en uitvoering van *Samen Sterk in Brabant* is belegd bij de collega's van de ODBN. De financiële bijdrage vanuit onze regio loopt via de (begroting van de) ODZOB. De regionale werkzaamheden voor de *Omgevingsveiligheid* maken vanaf 2022 onderdeel uit van het programma. Dit geldt eveneens voor het ODZOB-programma *Omgevingswet*, dat tot en met 2022 gericht is op de voorbereiding op de inwerkingtreding en vanaf 2023 gericht is op de verdere uitwerking (ook wel aangeduid als nazorg) nadat deze nieuwe wet daadwerkelijk van kracht is geworden.

Het bestuurlijk vastgestelde Collectieve Programma maakt onderdeel uit van de *overige collectieve taken.* Vanaf 2022 is hier een herijkt afwegingskader op van toepassing. Dit leidt tot een scherpere afbakening tussen structurele programmaonderdelen en projecten met een beperkte doorlooptijd.

Wat mag het kosten?
In volgende overzicht worden de baten en lasten, onderverdeeld naar de subprogramma's getoond.

Raming van baten en lasten; Programma Regionale samenwerking * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2021 [1]	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten			
Samen Sterk in Brabant (SSIB)	296.400	322.200	329.288
Omgevingsveiligheid		130.064	132.925
Programma Omgevingswet		406.295	415.233
Overige collectieve taken	921.771	1.005.822	1.220.302
Totaal baten	1.218.171	1.864.380	2.097.749
Lasten			
Lasten	1.031.889	1.474.789	1.619.081
Totaal lasten	1.031.889	1.474.789	1.619.081
Totaal saldo van baten en lasten	**186.281**	**389.592**	**478.667**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	50.000	0
Gerealiseerd resultaat	**1.031.889**	**339.592**	**478.667**

[1] In de realisatie 2021 zijn de subprogramma's Omgevingsveiligheid en programma Omgevingswet ondergebracht onder programma dienstverlening. Derhalve geen waarde in de kolom realisatie 2021.

3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Deze post betreft de opbrengsten uit doorbelaste garantiesalarissen. Zoals voorgesteld in de kadernota 2023 worden deze kosten vanaf 2023 niet langer doorbelast aan de oorspronkelijke *latende organisaties*.

Algemene dekkingsmiddelen * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	62.331	50.000	0
Lasten	nvt	nvt	nvt
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	**62.331**	**50.000**	**0**

3.4 Kosten overhead

Het Besluit begroten en verantwoorden (Bbv) hanteert als definitie voor de overhead: *"alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces"*. Hierop zijn de overheadfuncties van de ODZOB beoordeeld. Dat heeft er toe geleid dat het account-management is ondergebracht bij het primaire proces. Daarnaast is de overhead kwalitatief en kwantitatief verstevigd, zoals is toegelicht in het traject *grip op de samenwerking*.

Wat mag het kosten?

Overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	0	0	0
Lasten	7.033.025	6.743.147	7.484.748
Saldo Overhead	**-7.033.025**	**-6.743.147**	**-7.484.748**

3.5 Heffing vennootschapsbelasting

Net als andere publieke organisaties valt de ODZOB onder de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen. Een klein deel van de onze activiteiten valt onder de Vpb-plicht.

Wat mag het kosten?

Heffing VPB

* bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	0	0	0
Lasten	1.662	10.000	10.000
Saldo VPB	**-1.662**	**-10.000**	**-10.000**

3.6 Onvoorzien

Vanaf de begroting 2022 beschikt de ODZOB niet meer over een post onvoorzien. Onderstaand overzicht is enkel opgenomen voor het volledige beeld.

Wat mag het kosten?

Onvoorzien

* bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	0	0	0
Lasten	0	0	0
Saldo Onvoorzien	**0**	**0**	**0**

4 PARAGRAFEN

Het Bbv schrijft voor dat in de beleidsbegroting ingegaan dient te worden op een zevental verplichte paragrafen. Voor de thema's lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid geldt dat deze niet van toepassing zijn voor de ODZOB. Vandaar dat daar niet nader op ingegaan wordt.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op onvoorziene situaties met een onbekende impact dient de ODZOB te beschikken over een financiële buffer. Hierdoor kan de ODZOB risico's opvangen zonder dat dit leidt tot een extra financiële bijdrage van de deelnemers.

De *weerstandscapaciteit* bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om onvoorziene kosten te dekken; dit betreft de algemene reserve.

Het *weerstandsvermogen* is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Om het weerstandsvermogen te kunnen duiden is inzicht nodig in de aard en omvang van risico's en in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen komt tot uitdrukking in de verhouding (ratio) tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

$$Ratio\ weerstandsvermogen = \frac{Beschikbare\ weerstandscapaciteit}{Benodigde\ weerstandscapaciteit}$$

Indien deze ratio kleiner is dan 1, betekent dit dat de potentiele impact van de geïnventariseerde risico's groter is dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Het deel dat de ODZOB niet zelfstandig kan afdekken dient door de deelnemers in hun eigen weerstandsvermogen te worden afgedekt.

Naar verwachting bedraagt de ratio ultimo 2021 0,69 en per ultimo 2022 0,37. Hierbij is rekening gehouden met de meest actuele inzichten over mutaties in de algemene reserve en potentiele risico's.

In 4GR-verband is afgesproken dat de streefwaarde van de algemene reserve wordt gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting, zodat deze streefwaarde eenvoudig herkenbaar is. In het geval van de ODZOB betekent dit, uitgaande van een batentotaal tussen de €20 miljoen en €30 miljoen, dat de streefwaarde van de algemene reserve ligt tussen de €1,2 mln. en €1,5 mln.

De algemene reserve bedraagt ultimo 2021 ruim € 1,9 mln. en daalt per ultimo 2022 naar € 1,0 mln. Daarmee is de omvang van de algemene reserve niet meer in overeenstemming met de regionale richtlijn, en zeker onvoldoende groot om gekwantificeerde risico's af te kunnen dekken.

De afgelopen jaren heeft het algemeen bestuur enkele besluiten genomen waarbij de algemene reserve als dekkingsbron is gekozen voor incidentele (project)kosten. Dit heeft gevolgen voor de hoogte van de algemene reserve en daarmee voor het weerstandsvermogen. Daarnaast (b)lijkt de verwachtingswaarde van het risicoprofiel van de ODZOB eerder te stijgen dan te dalen. Gevolg hiervan is dat het weerstandsvermogen onder druk komt te staan en uitkomt op een niveau dat doorgaans als te laag c.q. ongewenst wordt beschouwd.

In samenspraak met de 4GR in regio Zuidoost-Brabant worden de financiële kaders (inclusief het risicomanagement) in 2022 herijkt. Het resultaat daarvan zal aan het bestuur van iedere GR worden voorgelegd. Voor de ODZOB en haar deelnemers is het van belang om de huidige kaders tegen het licht te houden en nieuwe afspraken te maken over de verhouding tussen de verwachtingswaarde van de risico's en de beoogde hoogte van de algemene reserve.

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de continuïteit (van de bedrijfsvoering) van de organisatie kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen. Vandaar dat tweemaal per jaar de risico-inventarisatie wordt geactualiseerd. De meest recente inventarisatie is opgenomen in bijlage 6.3. De risico's met de hoogste potentiële impact kennen een verwachtingswaarde van ruim € 2,7 mln. en de risico's met een minder grote impact hebben een totale verwachtingswaarde van ruim € 0,6 mln.

Op basis van de geactualiseerde inventarisatie wordt bepaald of er beheersmaatregelen nodig zijn (activiteiten heroverwegen, procedures aanpassen, activiteiten uitbesteden of verzekeringen afsluiten).

Om een beeld te presenteren over de financiële positie van de ODZOB worden hier enkele kentallen gepresenteerd. Deze zijn afgeleid van de in paragraaf 5.4.2 getoonde geprognotiseerde balans.

Kengetallen

	Realisatie 2021	Raming 2022	Begroting 2023	Mjr 2024	Mjr 2025	Mjr 2026
Netto schuldquote	-11,7%	-3,0%	-3,1%	-3,4%	-2,7%	-3,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-11,7%	-3,0%	-3,1%	-3,4%	-2,7%	-3,0%
Solvabiliteitsratio	27,5%	13,5%	15,2%	15,4%	15,6%	15,9%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote

De netto schuldquote toont de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatieve waarde duidt er op dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Dit kengetal is gelijk aan de ongecorrigeerde versie omdat de ODZOB geen leningen verstrekt.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Het betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de alle reserves en het exploitatieresultaat.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele mutaties op de reserves te delen door de totale baten.

Grondexploitatie en belastingcapaciteit
Deze kengetallen zijn niet van toepassing op de ODZOB.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
De kengetallen van de ODZOB sluiten aan bij wat verwacht kan worden bij een gemeenschappelijke regeling. Het huidige beleid waarbij de algemene reserve gemaximeerd wordt op basis van de geraamde baten betekent dat er niet expliciet gestuurd wordt op de solvabiliteit van de ODZOB. Indien het risicoprofiel van de ODZOB een grotere betekenis krijgt in de streefwaarde van de algemene reserve zal dit leiden tot een verbetering van de solvabiliteit.

De structurele exploitatieruimte heeft voor de ODZOB slechts een beperkte betekenis. Deelnemers mogen verzoektaken slechts onder voorwaarden en in beperkte mate verminderen. Daarnaast wordt in de begroting uitgegaan van een kostendekkend gemiddeld uurtarief, waardoor baten en lasten in principe structureel in evenwicht zijn.

4.2 Financiering

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury.

Rentevisie
Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op de begroting heeft de ODZOB geen lange termijn rentevisie opgesteld.

Rentetoerekening
In onderstaand overzicht wordt in beeld gebracht welke relasten en renteresultaat er verwacht wordt en wordt inzicht gegeven op welke wijze rente wordt toegerekend aan investeringen en projecten.

Renteschema * bedragen x 1€

a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		1.000
b	De externe baten (idem)		0
	Saldo rentelasten en rentebaten		1.000
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		1.000
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.000
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-1.000
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		0

De beperkte rentelast wordt toegerekend aan de overhead. Dit omdat vrijwel alle activa van de ODZOB aan dit taakveld zijn gerelateerd. Aangezien er geen rentebaten worden verwacht, is het resultaat nul.

Kasgeldlimiet
Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.

Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal. Voor de ODZOB komt dit neer op een saldo in 2023 van maximaal € 2,1 mln. Uit onderstaande tabel blijkt dat de ODZOB binnen deze norm blijft.

Kasgeldlimiet * bedragen x 1 €

Omschrijving	ultimo 2021	ultimo 2022	ultimo 2023
1 Vlottende schuld			
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-
- schuld in rekening-courant	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-
- overige schulden / overlopende passiva	687.930	687.930	687.930
- overlopende passiva	7.932.415	7.782.415	7.632.415
Totaal	*8.620.345*	8.470.345	8.320.345
2 Vlottende middelen			
- contante gelden in kas	-	-	-
- tegoeden rekening courant	7.581.210	6.071.462	6.013.761
- overige uitstaande tegoeden < 1 jaar	1.439.842	1.439.842	1.439.842
- overlopende activa	2.247.084	1.648.530	1.648.530
Totaal	*11.268.136*	9.159.834	9.102.133
3 Toets kasgeldlimiet			
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-2.647.791	-689.489	-781.788
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.853.587	1.859.664	2.099.242
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	4.501.378	2.549.153	2.881.030
Berekening toegestane kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal	22.604.724	22.678.824	25.600.512
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.853.587	1.859.664	2.099.242

Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld heeft de wetgever de renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Bij de ODZOB is in 2023 geen sprake van herfinanciering en daardoor wordt er voldaan aan de norm.

Renterisiconorm * bedragen x 1 €

Variabelen	2022	2023	2024	2025
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	0	0	0	0
3 Renterisico (1+2)	0	0	0	0
4 Renterisiconorm	5.120.102	5.120.102	5.037.056	5.037.056
5a Ruimte onder risiconorm (4 > 3)	5.120.102	5.120.102	5.037.056	5.037.056
5b Overschrijding risiconorm (3 > 4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)				
Begrotingstotaal	25.600.512	25.600.512	25.185.279	25.185.279
Percentage 20%	5.120.102	5.120.102	5.037.056	5.037.056
Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

Leningen en kredietfaciliteiten

De ODZOB financiert haar activiteiten voornamelijk door de werkzaamheden op voorschotbasis te factureren. Enkel voor de verzoektaken buiten de werkprogramma's moet zelf financiering geregeld worden. Hiervoor beschikt de ODZOB over een kredietfaciliteit tot maximaal € 1,8 mln. waar tot op heden overigens nog geen gebruik van gemaakt is.

4.3 Bedrijfsvoering

Grip op de samenwerking
Het rekenkameronderzoek uit 2020 concludeerde onder meer dat de bijdrage van de ODZOB aan regionale beleidsdoelen en beoogde maatschappelijke effecten onduidelijk was. Mede daardoor werd de verantwoording in het Collectief Programma als onvoldoende ervaren. Dit alles wordt versterkt doordat er in de regio uiteenlopende opvattingen leven over de rol en taakopvatting bij majeure trajecten als de Omgevingswet, de transitie veehouderij en de energietransitie. Gevolg hiervan is dat het verstevigen en bestendigen van de relatie van de ODZOB met haar partners meer aandacht krijgt. De onderlinge samenwerking tussen de ODZOB-deelnemers is uiteraard ook van belang. De sturing op dit aspect ligt in eerste aanleg bij de colleges van onze deelnemers, maar kan uiteraard rekenen op support vanuit de ODZOB.

In de loop van 2021 zijn de aangedragen verbeterlijnen voor collectieve taken, beleidseffectiviteit, doelmatigheid, governance, strategische rolneming ODZOB en onderscheid tussen opdrachtgever en eigenaar verder uitgewerkt. De ODZOB kijkt daarbij met een kritische blik naar het functioneren van de eigen organisatie en naar de in de loop der jaren geëvolueerde samenwerkingsafspraken.

Grip op de samenwerking kent verschillende verschijningsvormen. Onder aanvoering van een in 2022 te benoemen bestuurlijke aanjager wordt bekeken welke concrete handvatten de nieuwe Wgr biedt. Eenduidige mandaten en gestroomlijnde processen die passen in het gedachtengoed van de Omgevingswet brengen de ODZOB in positie om van meerwaarde te zijn voor de regio en het milieu.

Duidelijk is geworden dat het eerder in gang gezette organisatieontwikkelingstraject een impuls nodig had. Het principe van zelforganisatie komt beter tot groei bij een andere wijze van sturing. Om grip op de organisatie te (be)houden is enkel het accepteren van een andere structuur onvoldoende; er moet ook aandacht zijn voor de wijze waarop medewerkers het beste uit zichzelf kunnen halen.

Om te zorgen dat de ODZOB de betrouwbare en professionele partner blijft voor onze deelnemers zijn enkele weeffouten die in de eerste jaren na de oprichting van de ODZOB zijn ontstaan hersteld. Vandaar dat in deze begroting uren zijn geraamd voor de gemeentelijke gerelateerde werkzaamheden. Tevens wordt uitgegaan van een (beperkte) kwalitatieve en kwantitatieve impuls van de overhead. De ODZOB is niet enkel *een club van doeners*, maar heeft ook enige (strategische) denkkracht nodig om, samen met de regio, de geschetste uitdagingen aan te gaan. De vraag naar expertise waar de ODZOB-professionals over beschikken is ongekend groot. Deze experts verdienen een professionele support vanuit de bedrijfsvoering. Hierdoor blijft de ODZOB in staat haar meerwaarde te tonen.

Het jaar 2022 komt in het teken te staan van de daadwerkelijke transitie naar een verbeterde grip op de samenwerking. Een afzonderlijk voorstel aan het algemeen bestuur over deze transitie kan daarbij niet ontbreken. De scope hiervan is een nieuw en duurzaam fundament onder de samenwerking. In dit hoofdstuk worden de afzonderlijke trajecten toegelicht.

Organisatieontwikkeling en kwaliteitsmanagement
De ODZOB heeft het realiseren van kwaliteit hoog geprioriteerd. De dienst investeert in voldoende capaciteit met de juiste kwaliteit. Het blijvend voldoen aan de VTH-kwaliteitscriteria is hier onlosmakelijk mee verbonden.

De ODZOB heeft in 2021 een organisatieverandering ingezet. Het onderwerp kwaliteit heeft daarbij een expliciete plaats in de organisatie gekregen. Verantwoordelijkheid voor de inhoud van de producten en de daaraan gekoppelde kwaliteit van de inhoud ligt binnen de teams in het primaire VTH-proces. De teams worden hierin ondersteund door de kwaliteitsregisseur.

Het tonen van eigenaarschap, het aandacht hebben voor kwaliteit, het bewust zijn van de omgeving waarin gewerkt wordt, het integraal samenwerken met andere specialismen en het optimaal inzetten van de grote variëteit aan talenten in onze organisatie is geen vanzelfsprekendheid. Deze doelen kunnen enkel worden gerealiseerd met ieders medewerking en een voortdurende aandacht hiervoor.

Informatiegestuurd werken
Zoals in de kadernota 2023 al werd aangegeven moeten er nog stappen worden gezet om de mogelijkheden die informatiegestuurd werken biedt ten volle te benutten. Dat betekent dat er in 2022 een fundament gelegd moet worden, waar in 2023 op verder gebouwd kan worden.

Insteek is om de focus van de uitvoering te richten op het effect van de inzet en niet op de inzet zelf. Dat betekent onder meer dat data-analyse een onderdeel wordt van het primaire proces, naast de klassieke rol van de toezichthouder. De voorbereiding die vooraf gaat aan de uitvoering wordt hierdoor steeds belangrijker. Dit sluit aan bij het gedachtengoed Regionaal Operationeel Kader (ROK). Het informatiegestuurd werken, dat overigens een veel bredere scope heeft dan het enkel toezicht en handhaving, moet uitgroeien tot een niet meer weg te denken proces. Anders kan de ODZOB het niet waarmaken om op een juiste wijze betekenisvol te zijn voor haar deelnemers.

Informatiemanagement
In 2020 is gestart met de implementatie van het nieuwe VTH- en zaaksysteem, met bijbehorende koppeling aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit nieuwe systeem helpt de ODZOB om te gaan werken volgens de principes die de nieuwe wet met zich meebrengt. Een andere doelstelling betreft het verbeteren van de uitwisseling van informatie (data en documenten) tussen deelnemers en de ODZOB. Na de beoogde oplevering medio 2022 zal 2023 nog in het teken staan van de verdere optimalisatie van het gebruik van dit systeem.

De steeds complexer wordende omgeving waarin de ODZOB werkzaam is vraagt om een (strategische) meerjarige doorkijk. Vandaar dat in 2022 een *meerjarenplan dienstverlening* wordt opgesteld. Hierin worden niet afzonderlijke informatie-gerelateerde projecten samengebracht, maar wordt nadrukkelijk ook naar de onderlinge samenhang hiervan gekeken. Vanaf 2023 worden onderdelen uit dit meerjarenplan in uitvoering genomen.

4.4 Verbonden partijen

Sinds 2018 is de ODZOB aangesloten bij het Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob). Deze stichting heeft zich ontwikkeld tot een expertisecentrum op het gebied van inkoop en aanbestedingen, waar inmiddels meer dan 35 publieke organisaties bij aangesloten zijn. De ODZOB heeft een indirect bestuurlijk belang (via vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen) en een financieel belang in de Bizob, vandaar dat Bizob hier als verbonden partij wordt gepresenteerd.

De ODZOB heeft geen voornemens om zich aan andere organisaties te verbinden.

5 FINANCIELE BEGROTING

5.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1€

	Realisatie 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
Programma Lokale dienstverlening	23.149.559	15.526.758	7.622.800	20.764.444	14.500.888	6.263.555	23.502.763	16.486.683	7.016.081
- Basistaken [1)]	*8.923.426*	*5.776.720*	*3.146.706*	*6.987.200*	*4.879.296*	*2.107.904*	*10.516.766*	*7.377.285*	*3.139.481*
- Verzoektaken [2)]	*14.226.132*	*9.750.038*	*4.476.094*	*13.777.244*	*9.621.593*	*4.155.651*	*12.985.997*	*9.109.397*	*3.876.600*
Programma Regionale samenwerking	1.218.171	1.031.889	186.281	1.864.380	1.474.789	389.592	2.097.749	1.619.081	478.667
Totaal Programma's	24.367.729	16.558.648	7.809.081	22.628.824	15.975.677	6.653.147	25.600.512	18.105.764	7.494.748
Algemene dekkingsmiddelen	62.331	0	62.331	50.000	0	50.000	0	0	0
Overhead	0	7.033.025	-7.033.025	0	6.743.147	-6.743.147	0	7.484.748	-7.484.748
Heffing VPB	0	1.662	-1.662	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	24.430.060	23.593.335	836.725	22.678.824	22.728.824	-50.000	25.600.512	25.600.512	0
Toevoeging en ontrekking reserves									
Mutatie reserves	0	-209.240	209.240	0	-50.000	50.000	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	-209.240	209.240	0	-50.000	50.000	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	24.430.060	23.384.095	1.045.965	22.678.824	22.678.824	0	25.600.512	25.600.512	0

[1)] De gerealiseerde baten 2021 zijn incl. € 15.973, - aan in rekening gebrachte externe projectkosten.

[2)] De gerealiseerde baten 2021 zijn incl. € 567.225, - aan in rekening gebrachte externe projectkosten.

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De *baten* van de ODZOB bestaan voornamelijk uit de vergoeding voor werkzaamheden uit de lokale werkprogramma's van de deelnemers en de deelnemersbijdragen voor de regionale samenwerking, waaronder het collectief programma. De door de ODZOB uitgevoerde activiteiten worden verrekend op basis van gerealiseerde uren tegen het toepasselijke tarief uit de producten- en dienstencatalogus (PDC). Daarnaast worden directe (project)kosten voor derden één op één doorbelast.

De begroting 2023 is gebaseerd op de ramingen uit werkprogramma's voor 2022 en het collectief programma 2022. Tevens is rekening gehouden met onderstaande ontwikkelingen in het VTH-domein.

- Bevoegdheidsverschuiving bodemtaken van provincie naar gemeenten
  Vanaf 2023 maken de taken die voortvloeien uit de Wet bodembescherming (Wbb) onderdeel uit van de gemeentelijke werkprogramma's. Daarbij wordt uitgegaan van een beleidsneutrale overgang van deze taken naar de gemeenten. Omdat een deel van deze taken terechtkomt bij gemeenten in onze buurregio Brabant-Noord betekent dit per saldo een afname van het opdrachtvolume van circa € 140.000.
- Gesloten bodemenergiesystemen
  Als gevolg van de energietransitie neemt het opdrachtvolume dat samengaat met de groei van gesloten bodemenergiesystemen (meldingen en toezicht) substantieel toe ten opzichte van 2022. Hierbij gaat het om ongeveer € 220.000.
- Wet kwaliteitsborging bouwen
  Vanaf 2023 is de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) van toepassing op de (gemeentelijke) bouwtaken. Dit heeft gevolgen voor de gemeenten die de bouwtaak als verzoektaak bij de ODZOB ingebracht hebben. De verwachte daling van het opdrachtvolume komt uit op bijna € 490.000.
- De doorontwikkeling van het Regionaal operationeel kader (ROK)
  Bij de vaststelling van het ROK hebben deelnemers afgesproken om uiterlijk in 2023 te voldoen aan dit kader, inclusief het beschikbaar stellen van voldoende middelen. De stijging ten opzichte van 2022 bedraagt circa € 470.000 en is verwerkt in de begroting. Hiermee is het plafond bereikt voor de middelen voor het ROK toezicht en handhaving.
- Positionering en versteviging accountmanagement
  De uren van het accountmanagement maken niet langer onderdeel uit van de overhead. Hierdoor neemt het aantal declarabele uren toe en daalt het gemiddeld uurtarief. De werkzaamheden van het accountmanagement richten zich grotendeels op de individuele relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer; dit betreft ongeveer € 234.000.

Daarnaast worden werkzaamheden uitgevoerd die niet toewijsbaar zijn aan individuele deelnemers, maar die ten goede komen aan de regio (of een deel daarvan). Deze uren zijn ondergebracht in het programma regionale samenwerking en komen uit op circa € 190.000.

- Gerelateerde gemeentelijke werkzaamheden
  De beraadslaging over de kadernota 2023 leidde tot het inzicht dat de in het verleden ontstane weeffout en de daaruit voortvloeiende ongelijkheid tussen de gemeentelijke en provinciale gerelateerde taken hersteld dient te worden. Vandaar dat nu uren zijn toegevoegd aan de gemeentelijke werkprogramma's. Hierbij gaat het om ongeveer € 715.000.
- Nazorg inwerkingtreding Omgevingswet
  In de kadernota 2023 is toegelicht dat er na de (inmiddels opnieuw verschoven) start van de Omgevingswet middelen nodig zijn voor het vervolg op de voorbereiding; de nazorg. Hierbij gaat het om circa € 415.000 voor zowel 2023 als voor 2024.

Het volume van de vastgestelde werkprogramma's 2022 komt uit op € 18,25 mln. Daar komen bovenstaande ontwikkelingen en de indexering van de kosten nog bij, waardoor het totaal van het programma *individuele dienstverlening* oploopt naar € 19,68 mln. Het geraamd volume van opdrachten buiten de werkprogramma's (inclusief niet-deelnemers) komt uit op € 3,82 mln. Hierdoor komt het totaal van dit programma uit op € 23,50 mln. Het programma *regionale samenwerking* (voorheen het collectief programma) sluit op een bedrag van € 2,10 mln. De totale geraamde baten komen hierdoor uit op € 25,60 mln.

De *lasten* bestaan grotendeels uit personeelsgerelateerde kosten, waaronder salarissen en kosten externe inhuur. In de kostenramingen is rekening gehouden met:

- De meest recente inzichten omtrent formatie en bezetting, actuele loonkosten en inzichten over salarisontwikkeling voortvloeiend uit de nieuwe Cao voor 2021 en 2022 (welke nog niet waren meegenomen in de kadernota 2023).
- De benodigde externe inhuur wordt afgeleid van de totale benodigde capaciteitsinzet, rekening houdend met de verwachte inzet van medewerkers met een vast dienstverband.
- De garantiesalarissen (voortvloeiend uit gemaakte afspraken bij de oprichting van de ODZOB) worden vanaf 2023 niet meer doorbelast aan de oorspronkelijke 'latende' organisaties.
- De overige personele kosten hebben deels een variabel karakter (bewegen mee met de geraamde bezetting) en deels een vast karakter en zijn geactualiseerd op basis van onderliggende contracten en verwachte kostenstijgingen.
- De afschrijvingen zijn gebaseerd op zowel de lasten die voortvloeien uit eerdere investeringen als uit nieuwe c.q. vervangingsinvesteringen.
- De prijsindexcijfers uit de Macro Economische Verkenning 2022, voor het begrotingsjaar 2023.

Indexering tarieven

	index	gewicht	gewogen
Lonen	2,3	82%	1,9
Prijzen	1,6	18%	0,3
Totaal		100%	2,2

De totale kostenraming sluit op een bedrag van bijna € 25,59 mln. In onderstaand overzicht worden deze kosten op hoofdlijnen gepresenteerd. Hierbij wordt enerzijds de kostentoerekening naar de programma's getoond en anderzijds het onderscheid naar de belangrijkste kostenrubrieken. Vervolgens wordt een toelichting gegeven op de ontwikkelingen per kostensoort.

Lasten naar kostensoort en programma * bedragen x 1€

POST	Programma Lokale dienstverlening	Programma Regionale samenwerking	Overhead	Totaal
Personeel	16.190.092	1.104.558	5.391.073	22.685.724
Uitbesteding	0	0	193.000	193.000
Kapitaallasten	0	0	289.000	289.000
Organisatiekosten	296.590	20.235	1.611.675	1.928.500
TOTAAL LASTEN (vóór programmakosten)	16.486.683	1.124.793	7.484.748	25.096.224
Externe programmakosten	0	494.288	0	494.288
TOTAAL LASTEN	16.486.683	1.619.081	7.484.748	25.590.512

Personeel

Om te komen tot de realisatie van 245.000 declarabele uren moet de ODZOB over een passende hoeveelheid personeel beschikken. Voor 2023 wordt uitgegaan van 1.350 declarabele uren per medewerker in het primaire proces. Dit komt neer op bijna 227 fte, die als volgt zijn verdeeld.

- Primair proces 181,4 fte
- Overhead 45,4 fte (20% van het totaal)
- Totaal 226,8 fte

Gemiddelde bezetting * aantal in fte's

POST	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Dienstverband	180,9	164,1	195,7
Inhuur / payroll	36,7	41,0	31,1
Totaal	217,6	205,1	226,8

De flexibele schil komt uit op circa 14 % van de totale bezetting en is in lijn met de begroting 2022. Duidelijk mag zijn dat het werven van voldoende personeel, vast of tijdelijk, geen eenvoudige opgave zal zijn en dat daarvoor bovengemiddelde inspanningen geleverd moeten worden.

De personele kosten (in totaal bijna € 22,68 mln.) bestaan uit de volgende categorieën:

- Salarissen eigen personeel
- Externe inhuur
- Opleidingen
- Reis- en verblijfskosten
- Overige personele kosten

De geraamde *salariskosten* stijgen in 2023 naar bijna € 18,36 mln. Dat is ruim € 2,00 mln. hoger dan in 2022. Ook de kosten voor *externe inhuur* stijgen, namelijk van € 2,66 mln. naar € 3,26 mln. Deze stijgingen wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere bezetting. Daarnaast stijgen de gemiddelde personele kosten harder dan de prijsindexcijfers die tijdens Prinsjesdag 2021 werden gepresenteerd. De raming voor de *opleidingskosten* stijgt in 2023 vanwege het hoger aantal fte (van € 0,30 mln. naar bijna € 0,35 mln.). Het budget voor *reis-en verblijfskosten* (€ 0,38 mln.) blijft gelijk aan dat van 2022. De *overige personele kosten* stijgen van € 0,28 mln. naar € 0,34 mln. Dit vloeit voort uit hogere budgetten voor werving & selectie, thuiswerkfaciliteiten en de werkkostenregeling (Wkr).

Uitbesteding

Onder uitbesteding vallen de kosten voor extern onderzoek en advies. Het grootste deel van dit budget betreft advieskosten over inkoop (Bizob) en kosten voor de externe accountant. In totaal gaat het om € 0,19 mln. In 2022 was het budget € 0,16 mln.

Kapitaallasten

Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijvingen. Bij de ODZOB gaat het in praktische zin enkel om afschrijvingen omdat er nauwelijks sprake is van een externe financieringsbehoefte (met daaruit voortvloeiende rentekosten) voor deze investeringen. De kapitaallasten nemen in 2023 ten opzichte van 2022 af. De raming voor 2023 komt uit op € 0,29 mln.

De gepresenteerde afschrijvingen vloeien voort uit een combinatie van eerder gedane investeringen en nieuwe c.q. vervangingsinvesteringen. Alle investeringsplannen worden in 2022 geactualiseerd. Niet in de laatste plaats omdat het huurcontract van het huidige kantoorpand loopt tot eind 2025 waardoor tijdig moet worden vastgesteld of, en zo ja welke, gevolgen dit heeft voor toekomstige investeringen. Zie hiervoor ook het investeringenoverzicht in paragraaf 5.4.4.

Organisatiekosten

De organisatiekosten hebben betrekking op onder andere kantoorkosten, IT-gerelateerde kosten, huur- en servicekosten en aanverwante zaken. De totale raming voor 2023 bedraagt € 1,93 mln. en dat is hoger dan in 2022, toen de raming uitkwam op € 1,83 mln. De stijging wordt veroorzaakt door:

- Telefonie - € 35.000
- IT en automatisering € 114.000
- Huur en servicekosten gebouw € 33.000
- Printen/kopiëren - € 7.000
- Abonnementen/lidmaatschappen € 18.000
- Salarisadministratie - € 25.000
- ***Totaal*** ***€ 98.000***

Externe programmakosten

In het programma Regionale Samenwerking zijn externe programmakosten opgenomen die worden bekostigd door de deelnemersbijdragen aan dit programma. De zijn als volgt opgebouwd:

- Bijdrage aan SSiB € 329.300
- Bijdrage Brabantbrede meldkamer € 100.000
- Contractmanagement meetnet € 55.000
- Diversen € 10.000
- ***Totaal*** ***€ 494.300***

5.3 Opbouw gemiddeld uurtarief

In de kadernota 2023 is het volgende beeld gepresenteerd over het gemiddeld uurtarief voor 2023:

- Gemiddeld uurtarief 2022 € 100,30
- Indexering 2,2% € 2,21
- Garantiesalarissen niet doorbelasten € 0,21
- Herpositionering accountmanagement - € 1,50
- Gepresenteerd gemiddeld uurtarief 2023 € 101,22

In de kadernota 2023 is aangegeven dat voortschrijdend inzicht kan leiden tot een bijstelling van dit tarief. Onderstaande ontwikkelingen leiden er inderdaad toe dat het gemiddeld uurtarief voor 2023 stijgt ten opzichte van het eerder gepresenteerde uurtarief.

1. De nieuwe Cao voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen staat op gespannen voet met de taakstelling (niet-stijgend uurtarief) uit de begroting 2022.
2. De lopende organisatieontwikkeling vraagt om een beperkte versteviging van de overheadfunctie. Hoewel nog steeds passend binnen het uitgangspunt dat de overhead 20% van de totale capaciteit bedraagt, leidt dit tot een bovengemiddelde salariskostenstijging.
3. Organisatiekosten: ontwikkelingen op IT-gebied die niet kunnen worden opgevangen binnen de huidige meerjarenbegroting (kantoorautomatisering en bedrijfsvoeringsystemen).

- Gepresenteerd gemiddeld uurtarief kadernota 2023 € 101,22
- Doorwerking Cao-effecten uit 2022 € 0,73
- Versteviging overheadfunctie € 0,15
- Organisatiekosten (IT-gerelateerd) € 0,40
- Gemiddeld uurtarief ontwerpbegroting 2023 € 102,50

Het gemiddeld uurtarief voor 2023 komt uit op € 102,50 en is als volgt opgebouwd:

Berekening gemiddelde uurtarieven * bedragen x 1€

	Direct	Overhead	Totaal
Lasten exclusief onvoorzien[1)]	18.105.764	7.484.748	25.590.512
Onvoorzien	0	0	0
Vennootschapsbelasting	10.000	0	10.000
Totaal lasten	*18.115.764*	*7.484.748*	*25.600.512*
-/- Waarvan gedekt uit externe programmakosten	494.288	0	494.288
-/- Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Kosten 2023 na dekking uit programmakosten en algemene dekkingsmiddelen	*17.621.475*	*7.484.748*	*25.106.224*
Aantal declarabele uren[2)]	244.933	244.933	244.933
Gemiddeld uurtarief	71,9	30,6	102,5

[1)] Zie bijlage 2 "Overzicht baten en exploitatielasten" voor een nadere onderbouwing van de lasten;
[2)] Aantal directe fte's (181,4 fte) x aantal declarabele uren per directe fte (1.350 uur);

5.4 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

De financiële positie wordt toegelicht in de volgende overzichten waarin de verwachte ontwikkelingen op de balans zijn weergegeven. Dit voor zowel het begrotingsjaar als voor de meerjarenraming.

Geprognotiseerde begin- en eindbalans

(Geprognosticeerde) balans per 31-12 — * bedragen x 1 €

ACTIVA	Realisatie 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Materiële vaste activa	**618.032**	**629.962**	**704.663**	**625.900**	**818.936**	**736.250**
Investeringen met een economisch nut	*618.032*	*629.962*	*704.663*	*625.900*	*818.936*	*736.250*
Financiële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal vaste activa	618.032	629.962	704.663	**625.900**	**818.936**	**736.250**
Vlottende activa						
Voorraden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderhanden werk	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**8.771.285**	**7.261.537**	**7.203.836**	**7.132.599**	**6.789.563**	**6.722.249**
Vorderingen op openbare lichamen	*1.398.862*	*1.398.862*	*1.398.862*	*1.398.862*	*1.398.862*	*1.398.862*
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;	*7.331.443*	*5.821.695*	*5.763.994*	*5.692.757*	*5.349.721*	*5.282.407*
Overige vorderingen	*40.980*	*40.980*	*40.980*	*40.980*	*40.980*	*40.980*
Liquide middelen	**249.767**	**249.767**	**249.767**	**249.767**	**249.767**	**249.767**
Banksaldi	*249.767*	*249.767*	*249.767*	*249.767*	*249.767*	*249.767*
Overlopende activa	**2.247.084**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:						
- Europese overheidslichamen	*0*					
- het Rijk	*0*					
- overige Nederlandse overheidslichamen	*0*					
Overige nog te ontvangen bedragen	*1.874.341*					
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	*372.743*					
Totaal vlottende activa	11.268.136	9.159.834	9.102.133	9.030.896	8.687.860	8.620.546
TOTAAL ACTIVA	**11.886.168**	**9.789.796**	**9.806.796**	**9.656.796**	**9.506.796**	**9.356.796**

(Geprognosticeerde) balans per 31-12 * bedragen x 1 €

PASSIVA	Realisatie 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste passiva						
Eigen vermogen	**3.265.823**	**1.319.451**	**1.486.451**	**1.486.451**	**1.486.451**	**1.486.451**
Algemene reserve	*1.905.317*	*1.004.910*	*1.004.910*	*1.004.910*	*1.004.910*	*1.004.910*
Bestemmingsreserve	*314.541*	*314.541*	*481.541*	*481.541*	*481.541*	*481.541*
Resultaat boekjaar voor bestemming	*1.045.965*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Voorziening voor personeelskosten	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Vaste schulden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Binnenlandse banken en overige financiele instelling	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Totaal vaste financieringsmiddelen	3.265.823	1.319.451	1.486.451	1.486.451	1.486.451	1.486.451
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**687.930**	**687.930**	**687.930**	**687.930**	**687.930**	**687.930**
Overige schulden	*687.930*	*687.930*	*687.930*	*687.930*	*687.930*	*687.930*
Overlopende passiva	**7.932.415**	**7.782.415**	**7.632.415**	**7.482.415**	**7.332.415**	**7.182.415**
verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	*739.278*					
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	*7.193.137*					
Totaal vlottende passiva	8.620.345	8.470.345	8.320.345	8.170.345	8.020.345	7.870.345
TOTAAL PASSIVA	**11.886.168**	**9.789.796**	**9.806.796**	**9.656.796**	**9.506.796**	**9.356.796**

EMU-saldo

EMU-saldo * bedragen x 1 €

	Realisatie 2021	2022	2023	2024	2025	2026
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.045.965	0	0	0	0	0
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	263.499	274.213	287.978	278.763	306.964	297.686
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0
4. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	97.787	286.143	362.679	200.000	500.000	215.000
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0	0
6a. Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
6b. Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0
8a. Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
8b. Boekwinst op grondverkopen	0	0	0	0	0	0
9. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0
10. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0
Boekwinst bij verkoop effecten	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	1.211.677	-11.930	-74.701	78.763	-193.036	82.686

Jaarlijkse arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume
Deze verplichtingen hebben betrekking op de verlofrechten van onze medewerkers. De laatste jaren bleek het steeds lastiger te worden om een gedegen onderscheid te maken tussen een jaarlijks terugkerend (bestendig) volume en een variabel surplus (dat als bovenmatig verlofsaldo aangemerkt dient te worden). Vandaar dat in de jaarstukken 2021 ervoor gekozen is om de wijze waarop hiermee omgegaan wordt aan te passen. De bestemmingsreserve die in het verleden is opgericht voor de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen blijft bestaan. Het (variabel) deel van het verlofsaldo wordt ondergebracht onder *de niet uit de balans blijkende verplichtingen*.

Investeringen
Investeringen worden ook wel materiële vaste activa of kapitaalgoederen genoemd. Kenmerkend zijn de meerjarige gevolgen. Het aanschaffen van materiële vaste activa gaat gepaard met het doen van investeringen. Goederen worden geactiveerd indien ze langere tijd meegaan en gedurende deze periode een bepaalde waarde behouden. De materiële vaste activa worden op de balans verantwoord.

De (jaarlijkse) lasten die voortvloeien uit het investeren in materiële vaste activa maken onderdeel uit van het overzicht van baten en lasten; te weten de kapitaallasten.

Investeringen met een economische nut * bedragen x 1€

Begrotingsjaar kredietaanvraag	Besteding						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
2021 (incl. doorgeschoven krediet)	95.692	286.143	164.774				546.608
2022			200.000				200.000
2023			0				0
2024				200.000			200.000
2025					500.000		500.000
2026						215.000	215.000
Totaal	**95.692**	**286.143**	**364.774**	**200.000**	**500.000**	**215.000**	**1.661.608**

Bovenstaand overzicht geeft geen aanleiding om voor 2023 een investeringskrediet aan te vragen. Het doorgeschoven restant krediet 2021 (jaarrekening) samen met het toegekende krediet begroting 2022 lijken van voldoende omvang om investeringen in 2022 en 2023 mee af te dekken.

Verloop reserves en voorzieningen
De ODZOB beschikt naast de algemene reserve over een bestemmingsreserve ter afdekking van de verlofrechten van het personeel. Er zijn geen voorzieningen gevormd. De verwachte, op onderdelen nog indicatieve, ontwikkeling van de reserves wordt hieronder gepresenteerd. Voor alle geschetste mutaties in 2022 geldt dat het algemeen bestuur hierover dient te besluiten voordat er daadwerkelijk sprake kan zijn van deze stortingen of onttrekkingen.

Stand en verloop van de reserves * bedragen x 1€

	Realisatie 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve						
Saldo per 1-1	1.760.414	1.905.317	1.004.910	1.004.910	1.004.910	1.004.910
bij: Resultaat voorgaand boekjaar	354.143	1.045.965	0	0	0	0
bij:	0	0	0	0	0	0
af: Terugbetaling overtollig saldo	0	0	0	0	0	0
af: Implementatiekosten VTH-applicatie	80.497	522.698	0	0	0	0
af: Implementatiekosten Omgevingswet	128.743	256.674	0	0	0	0
af: Bestemmingsreserve verlofdagen	0	167.000	0	0	0	0
af: Proeftuin (grip op samenwerking)	0	1.000.000	0	0	0	0
Saldo per 31-12	1.905.317	1.004.910	1.004.910	1.004.910	1.004.910	1.004.910
Egalisatiereserve verlofkosten						
Saldo per 1-1	314.541	314.541	314.541	481.541	481.541	481.541
bij:	0	0	167.000	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	314.541	314.541	481.541	481.541	481.541	481.541
TOTAAL VAN DE RESERVES	**2.219.858**	**1.319.451**	**1.486.451**	**1.486.451**	**1.486.451**	**1.486.451**

5.5 Meerjarenraming en de toelichting

De meerjarenraming bij de begroting richt zich op de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar; in dit geval betreft dat de periode 2024 tot en met 2026.

Meerjarenraming van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1€

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Programma Lokale dienstverlening	23.502.763	16.486.683	7.016.081	23.502.763	16.486.683	7.016.081	23.502.763	16.486.683	7.016.081	23.502.763	16.486.683	7.016.081
Programma Regionale samenwerking	2.097.749	1.619.081	478.667	2.097.749	1.619.081	478.667	1.682.515	1.327.804	354.711	1.682.515	1.327.804	354.711
Totaal Programma's	25.600.512	18.105.764	7.494.748	25.600.512	18.105.764	7.494.748	25.185.279	17.814.486	7.370.792	25.185.279	17.814.486	7.370.792
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	7.484.748	-7.484.748	0	7.484.748	-7.484.748	0	7.360.792	-7.360.792	0	7.360.792	-7.360.792
Heffing VPB	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	25.600.512	25.600.512	0	25.600.512	25.600.512	0	25.185.279	25.185.279	0	25.185.279	25.185.279	0
Toevoeging en ontrekking reserves												
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	25.600.512	25.600.512	0	25.600.512	25.600.512	0	25.185.279	25.185.279	0	25.185.279	25.185.279	0

De meerjarenraming is opgesteld in prijzen 2023, er is dus geen indexering toegepast voor de jaren 2024 t/m 2026. Zoals toegelicht in paragraaf 5.2 liggen vanaf 2023 de deelnemersbijdragen voor het ROK toezicht en handhaving op het afgesproken niveau. In bovenstaande raming is voor 2023 en 2024 rekening gehouden met een deelnemersbijdrage voor de vervolg- c.q. nazorgkosten wegens de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Vanaf 2025 is daar geen sprake meer van.

Meerjarenraming incidentele baten en lasten
Dit is niet van toepassing.

Meerjarenraming structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
Dit is niet van toepassing.

6 BIJLAGEN

6.1 Specificatie bijdrage per deelnemer

Baten per deelnemer

* bedragen x 1€

Deelnemer	Begroting 2023									Begroting 2022		Realisatie 2021
	Programma Dienstverlening			Programma Regionale samenwerking					Totaal taken	Totaal taken	Waarvan landelijke basistaken	Totaal[2] taken
	Landelijke basistaken	Verzoektaken	TOTAAL	SSIB	Omgevings-Veiligheid	Programma Omgevingswet	Overige collectieve taken	TOTAAL				
Gemeente Asten	470.108	204.451	674.559	10.220	3.373	13.253	35.228	62.073	736.632	650.789	386.583	818.760
Gemeente Bergeijk	254.652	74.689	329.341	10.220	2.698	5.846	32.715	51.479	380.820	365.038	252.352	405.941
Gemeente Best	356.657	125.297	481.955	10.220	5.471	14.231	27.642	57.565	539.519	559.948	246.377	702.787
Gemeente Bladel	428.336	31.300	459.636	10.220	3.373	7.063	45.193	65.849	525.484	353.876	273.445	478.924
Gemeente Cranendonk	357.045	80.582	437.627	10.220	2.698	14.342	45.771	73.030	510.657	456.383	263.839	666.629
Gemeente Deurne	883.148	516.345	1.399.493	10.220	7.495	27.581	62.511	107.806	1.507.299	1.242.896	540.504	1.394.216
Gemeente Eersel	297.483	31.211	328.694	10.220	2.698	5.635	59.221	77.774	406.467	300.434	209.572	414.022
Gemeente Eindhoven	753.030	707.033	1.460.062	10.220	25.182	29.040	145.843	210.285	1.670.348	1.434.975	625.312	1.604.071
Gemeente Geldrop-Mierlo	232.300	109.875	342.175	10.220	4.797	6.578	41.468	63.063	405.237	310.098	153.684	550.035
Gemeente Gemert-Bakel	760.240	243.620	1.003.860	10.220	8.244	22.159	74.381	115.004	1.118.864	864.274	513.184	1.643.392
Gemeente Heeze-Leende	402.506	51.591	454.097	10.220	2.099	7.281	25.308	44.907	499.004	362.740	289.168	444.390
Gemeente Helmond	447.694	414.605	862.299	10.220	14.990	17.134	85.574	127.918	990.217	856.273	355.511	916.142
Gemeente Laarbeek	536.657	510.234	1.046.890	10.220	2.024	20.126	48.027	80.397	1.127.287	1.101.951	348.799	1.263.187
Gemeente Nuenen	294.825	92.113	386.938	10.220	2.024	6.957	18.275	37.475	424.414	297.287	143.542	404.531
Gemeente Oirschot	394.288	46.639	440.927	10.220	2.698	5.435	43.743	62.096	503.024	357.971	267.751	433.539
Gemeente Reusel-de Mierden	324.970	23.446	348.416	10.220	675	6.777	23.363	41.035	389.450	235.924	186.997	503.130
Gemeente Someren	560.281	231.071	791.352	10.220	4.122	14.528	41.783	70.652	862.005	551.476	224.643	700.680
Gemeente Son en Breugel	298.440	95.767	394.206	10.220	2.698	6.440	32.605	51.962	446.169	342.361	158.873	380.497
Gemeente Valkenswaard	316.016	92.663	408.678	10.220	2.698	7.759	24.300	44.977	453.656	388.172	250.573	526.638
Gemeente Veldhoven	260.370	57.931	318.301	10.220	4.797	11.629	47.732	74.378	392.679	377.748	137.916	592.438
Gemeente Waalre	139.058	27.321	166.380	10.220	1.349	2.403	11.954	25.926	192.305	140.811	85.744	207.072
Provincie Noord-Brabant	1.748.663	5.393.315	7.141.978	114.668	26.725	163.038	247.664	552.095	7.694.074	6.964.071	1.072.832	7.648.933
Raming deelnemers buiten werkprogramma	0	2.954.900	2.954.900	0	0	0	0	0	2.954.900	3.413.331	0	Inclusief[3]
Overige klanten	0	870.000	870.000	0	0	0	0	0	870.000	700.000	0	1.084.577
Totaal baten uit opdrachten	10.516.766	12.985.997	23.502.763	329.288	132.925	415.233	1.220.302	2.097.749	25.600.512	22.628.824	6.987.200	23.784.532

[1] Collectieve taken begroting 2023 is inclusief € 494.288,- externe kosten (incl. € 329.288,- SSIB);

[2] Exclusief € 583.197,- in rekening gebrachte externe programmakosten.

[3] Inclusief € 3.323.116,- opdrachten buiten werkprogramma's deelnemers;

6.2 Overzicht baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld * bedragen x 1€

		Baten	Lasten
0.	**Bestuur en ondersteuning**		
0.4	Overhead	0	7.484.748
0.5	Treasury	0	0
0.8	Overige baten en lasten	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting	0	10.000
0.10	Mutaties reserves	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0
7.	**Volksgezondheid en milieu**		
7.4	Milieubeheer	24.047.383	17.016.277
8.3	Bouwen en wonen	1.553.129	1.089.487
Saldo van baten en lasten op taakvelden		25.600.512	25.600.512

6.3 Overzicht baten en lasten (exploitatie)

* bedragen x 1€

	Baten	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023			Afwijking 2023 t.o.v. 2022
		Totaal	Totaal	Totaal			Totaal
	PROGRAMMA						
	Programma Dienstverlening	23.149.559	20.764.443	23.502.763			2.738.320
	Programma Collectieve taken	1.218.171	1.864.381	2.097.749			233.368
	Totaal baten programma's	24.367.729	22.628.824	25.600.512			2.971.688
	Algemene dekkingsmiddelen	62.331	50.000	0			-50.000
	Totaal Baten	**24.430.060**	**22.678.824**	**25.600.512**			**2.921.688**
	Lasten	Totaal	Totaal	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal
1	**PERSONEEL**						
1.0	*Fte*	*217,6*	*205,1*	*226,8*	*45,4*	*181,4*	*21,7*
1.1	Salariskosten	15.566.613	16.333.138	18.361.916	4.266.446	14.095.470	2.028.778
1.2	Opleidingskosten	153.297	300.000	345.000	345.000	0	45.000
1.4	Reis- en verblijfskosten	126.273	377.000	377.000	80.044	296.956	0
1.5	Overige personeelskosten	307.345	280.450	345.546	301.043	44.503	65.096
1.6	Inhuur	4.145.214	2.662.536	3.256.261	398.539	2.857.722	593.725
	TOTAAL personeel	20.298.743	19.953.124	22.685.724	5.391.073	17.294.650	2.732.600
2	**UITBESTEDING**						
2.1	Onderzoeken, advies	266.628	155.000	193.000	193.000	0	38.000
	TOTAAL uitbesteding	266.628	155.000	193.000	193.000	0	38.000
3	**KAPITAALLASTEN**						
3.1	Afschrijving gebouwen	77.601	79.000	90.000	90.000	0	11.000
3.2	Afschrijving vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0
3.3	Afschrijving machines, apparaten en installaties	144.989	171.000	166.000	166.000	0	-5.000
3.4	Afschrijving overige materiële vaste activa	40.910	69.000	32.000	32.000	0	-37.000
3.6	Rente wegens externe financiering	1.529	1.000	1.000	1.000	0	0
	TOTAAL kapitaallasten	265.028	320.000	289.000	289.000	0	-31.000
4	**ORGANISATIE KOSTEN**						
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	78.989	60.000	25.500	25.500	0	-34.500
4.2	Printen / kopieren	15.455	25.000	18.000	18.000	0	-7.000
4.3	ICT helpdesk / externe support	216.638	205.000	160.000	160.000	0	-45.000
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	663.157	787.000	946.000	629.175	316.825	159.000
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	50.250	71.000	66.000	66.000	0	-5.000
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	70.198	89.000	107.000	107.000	0	18.000
4.7	Verzekeringen	40.252	41.000	43.000	43.000	0	2.000
4.8	Leaseauto's	43.040	52.000	54.000	54.000	0	2.000
4.9	Catering	0	0	0	0	0	0
4.10	Huur gebouw	286.399	290.000	299.000	299.000	0	9.000
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	206.915	186.000	210.000	210.000	0	24.000
4.13	Uitbesteding salaris administratie	45.116	25.000	0	0	0	-25.000
4.14	Overige kosten	10.619	0	0	0	0	0
	TOTAAL organisatie kosten	1.727.027	1.831.000	1.928.500	1.611.675	316.825	97.500
TOTAAL LASTEN (vóór directe programmakosten)		**22.557.427**	**22.259.124**	**25.096.224**	**7.484.748**	**17.611.475**	**2.837.100**
7	**DIRECTE PROGRAMMAKOSTEN**						
7.1	Externe kosten t.b.v. Programma Collectieve taken	451.049	459.700	494.288	0	494.288	34.588
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	583.197	PM	PM	0	PM	PM
	TOTAAL programma kosten	1.034.246	459.700	**494.288**	**0**	**494.288**	**34.588**
TOTAAL PROGRAMMALASTEN		**23.591.673**	**22.718.824**	**25.590.512**	**7.484.748**	**18.105.764**	**2.871.688**
	Overige lasten						
8.1	Heffing VPB	1.662	10.000	10.000			0
8.2	Bedrag onvoorzien	0	0	0			0
	TOTAAL overige lasten	1.662	10.000	10.000			0
TOTAAL LASTEN		**23.593.335**	**22.728.824**	**25.600.512**			**2.871.688**
Gerealiseerd resultaat vóór mutatie reserves		**836.725**	**-50.000**	**0**			
Toevoegingen aan reserves		0	0	0			0
Ontrekkingen aan reserves		209.240	50.000	0			-50.000
Gerealiseerd resultaat na mutatie reserves		**1.045.965**	**0**	**0**			**0**

6.4 Risico-inventarisatie

Samenvatting geinventariseerde risico's ODZOB

Risico		Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings-waarde
			1) kans	2) effect	3) score	
a. Strategische risico's						
1.5	Mogelijk uitstel omgevingswet	Monitoren van voortgang landelijke besluitvorming. Zorgen voor korte lijnen naar VNG en OD.NL	60%	€ 500.000	12	€ 300.000
1.8	Niet aantoonbaar kunnen realiseren doelstellingen efficiënncy, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties. Bewerkstelligen dat bestuurders elkaar aanspreken op cooperatief gedrag; alleen gezamenlijk schaalvoordelen te realiseren.	15%	€ 500.000	6	€ 75.000
b. Informatie risico's						
2.3	Uitval systemen	Betaalbare maatregelen treffen om uitval zo veel als mogelijk is te voorkomen. Dit vergt andere benadering werkplekinrichting dan nu geval is.	60%	€ 500.000	12	€ 300.000
2.5	Ransomware	Medewerkers voortdurend atenderen op gevaar Friendly hackers benaderen voor test	15%	€ 750.000	6	€ 112.500
c. Imago/politieke risico's **d. Materiële risico's** **e. Procedure risico's** **f. Aansprakelijkheidsrisico's**						
6.6	Niet tijdige en niet volledige Implementatie VTH-systeem	Strakke sturing bij ODZOB en leverancier. Frequente bespreking in ambtelijke stuurgroep.	40%	€ 500.000	9	€ 200.000
g. Financiële risico's						
7.1	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen leidt tot minder 'eigen' keuze- en beheer-mogelijkheden. Meer belangen, waardoor meer afstemming.	60%	€ 500.000	12	€ 300.000
7.2	Niet actuele beheer en investeringsplannen voor apparatuur / faciliteiten en PBM's	Beheerfunctie verstevigen. Regie bij Financien, verantwoordelijkheid bij IT en facilitair.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
7.4	Toename regeldruk vanuit de rijksoverheid	Veranderingen goed communiceren naar de deelnemers en verwerken in de begroting. Opnemen in strategische ICT planning voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen.	40%	€ 400.000	6	€ 160.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's **i. Personeelsrisico's**						
10.2	Mis-match personeel versus werk	Goede monitoring ontwikkelingen verwerken in strategisch personeelsplan en tijdig anticiperen door juiste opleidingen en personeelsmaatregelen. Blijft iedereen 'fit to the job? Job-carving inrichten inclusief kwaliteitscriteria	40%	€ 1.200.000	12	€ 480.000
10.4	Niet kunnen beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel, zowel vast als inhuur	Strategische personeelsplanning is voorwaarde, uitvoeren van gerichte acties bepalen succes. Gaat bijvoorbeeld om andere manier van werven en benaderen arbeidsmarkt. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie. Samen met andere OD's benadrukken meerwaarde werken voor publieke zaak.	60%	€ 600.000	12	€ 360.000
10.5	Te lage productiviteit	Daadwerkelijk gaan sturen op declarabiliteit. Projectenstructuur minder complex maken. Bedrijfsvoering vereenvoudigen.	40%	€ 700.000	9	€ 280.000
10.6	Inhuur op overhead door bv ziekte	Wel mogelijkheden in preventie. Lastig qua beheersmaatregelen	40%	€ 100.000	6	€ 40.000
10.7	Hoog volume op te nemen verlofdagen	Bestemmingsreserve verlofrechten behouden, in toekomst mogelijk verder aanvullen.	15%	€ 500.000	6	€ 75.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12				€ 6.900.000		€ 2.742.500

exclusief 1.1
€ 2.742.500

Toelichting bij de kolommen:

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
   < € 100.000: wegingsfactor 1
   € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
   € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
   > € 1.000.000: wegingsfactor 4
3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
4. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 600.250

6.5 Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
BBT	Best beschikbare technieken
BBV	Besluit Begroting en verantwoording
Bizob	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost-Brabant
BNG	Bank voor Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
Bor	Besluit Omgevingsrecht
BPO	Bestuurlijk platform omgevingsrecht
BROS	Brabantse omgevingsscan
DB	Dagelijks bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DMS	Document management systeem
DSO	Digitaal stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Economische en monetaire unie
FTE	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGDBZO	GGD Brabant-Zuidoost
GR	Gemeenschappelijke regeling
HRM	Human resource management
ICT	Informatie en communicatie technologie
IGH	Informatie gestuurde handhaving
Itv	Intensivering toezicht veehouderij
LNV	Ministerie van Landbouw, natuur en voedselveiligheid
MER	Milieu effect rapportage
MEV	Macro economische verkenning
NSL-monitoringstool	Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit
ODBN	Omgevingsdienst Brabant-Noord
ODNL	Omgevingsdienst NL
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
OGP	Opdrachtgevers platform
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OZB	Onroerende zaak belasting
P&C	Planning & control
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Programmatische aanpak stikstof
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen

Afkorting	Betekenis
RES	Regionale energiestrategie
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
RO	Ruimtelijke ordening
ROK	Regionaal operationeel kader
SSiB	Samen sterk in Brabant
TNO	Nederlandse organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek
VGO	Veehouderij en gezondheid omwonenden
VIO	Vergunningverlener in opleiding
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vpb	Vennootschapsbelasting
BRBZO	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wbb	Wet Bodembescherming
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen